

Pla de Barris del Besòs i el Maresme 2025-2028

- » Preveu actuacions de millora en diferents places i en espais públics, com ara una nova fase de reurbanització del carrer Alfons el Magnànim
- » En l'eix de cultura i educació continuaran els programes “Caixa d'Eines”, “Extra! Extra!”, i “Menja Llibres”, així com el projecte “Caliu” d'aprenentatge de les llengües d'acollida
- » Es consoliden els projectes de dinamització esportiva del CE Francesc Abad (“la Besonense”) i el de la cooperativa Gregal
- » El Pla de Barris també contribuirà en el projecte de construcció de l'edifici Jordi Solé i Tura, que impulsa el districte de Sant Martí, amb l'adequació i l'equipament de la sala polivalent i l'auditori
- » El pressupost total que es destinarà al llarg de tot aquest període per al desenvolupament dels diferents projectes del Pla de Barris supera els 15 M€

En la tercera edició del Pla de Barris del Besòs i el Maresme s'aposta per donar continuïtat a aquells programes estratègics que amb els anys han demostrat un impacte positiu, sobretot en els eixos prioritaris d'educació i cultura, per una banda, i habitatge, per una altra. “Prometeus”, “Caixa d'Eines”, “Extra! Extra!”, “Menja Llibres” són programes que tindran els propers anys continuïtat i fins i tot ampliacions. També projectes singulars d'aquest territori, com és el cas del projecte “Caliu” d'aprenentatge de les llengües d'acollida. O bé, en aquest cas en habitatge, el programa de Finques d'Alta Complexitat. En el terreny de l'espai públic i l'accessibilitat, es donarà continuïtat a un projecte força arrelat, “Cultura al Barri”, i es preparen algunes inversions de millora en diferents carrers i places del barri, com ara una nova fase de reurbanització del carrer Alfons el Magnànim. En l'àmbit de la salut, el benestar i la comunitat, també es consolidaran projectes ja iniciats en edicions anteriors com la dinamització esportiva del CE Francesc Abad (“la Besonense”) i el projecte de la cooperativa Gregal. Es preveu també adequar l'espai jove del centre cívic del Besòs i el Maresme, i crear nous espais al casal de barri del Maresme. El Pla de Barris també contribuirà al

projecte del nou edifici Jordi Solé i Tura, que impulsa el districte de Sant Martí, i en concret en l'adequació i l'equipament de la sala polivalent i l'Auditori. El pressupost que l'Ajuntament destinarà al desenvolupament dels projectes del Pla de Barris del Besòs i el Maresme en el període 2025-2028 supera els 15 M€.

Les vulnerabilitats del barri del Besòs i el Maresme

Dins de l'heterogeni districte de Sant Martí, territori que presenta importants desigualtats internes, es troba un dels barris que mostren els indicadors sociodemogràfics més desfavorables de la ciutat: el Besòs i el Maresme. Es tracta d'un barri a on es troba la secció censal amb una renda familiar disponible per càpita més pobre de tota la ciutat. Però alhora és un barri a on s'estan desenvolupant noves promocions immobiliàries d'iniciativa privada, concretament a la zona del Maresme. Per tant, es tracta d'un barri en transformació, especialment pel desenvolupament urbanístic de la zona del Maresme, a on les promocions d'habitatge públic també estan consolidant un volum de població destacable que es trasllada a viure al barri, però que compta amb una desigualtat interna molt gran amb indicadors de vulnerabilitat molt concentrats a la zona del sud-oest del Besòs, com la qualitat del parc residencial, la renda familiar disponible, els indicadors educatius que tot i millorar no acaben de revertir situacions com els nivells d'abandonament escolar prematur, entre d'altres. De fet, un dels fets que marcarà el futur del barri és com aquest anirà assumint l'arribada de població, sovint d'origen divers, que es preveu s'intensifiqui en els propers anys, atès que en el darrer any, entre 2023 i 2024, s'ha produït un increment de població de prop de 2.600 persones, cosa que ha fet arribar el barri a la xifra dels 30.000 habitants, quelcom impensable fa uns anys.

Estratègies i projectes del Pla de Barris del Besòs i el Maresme 2025-2028

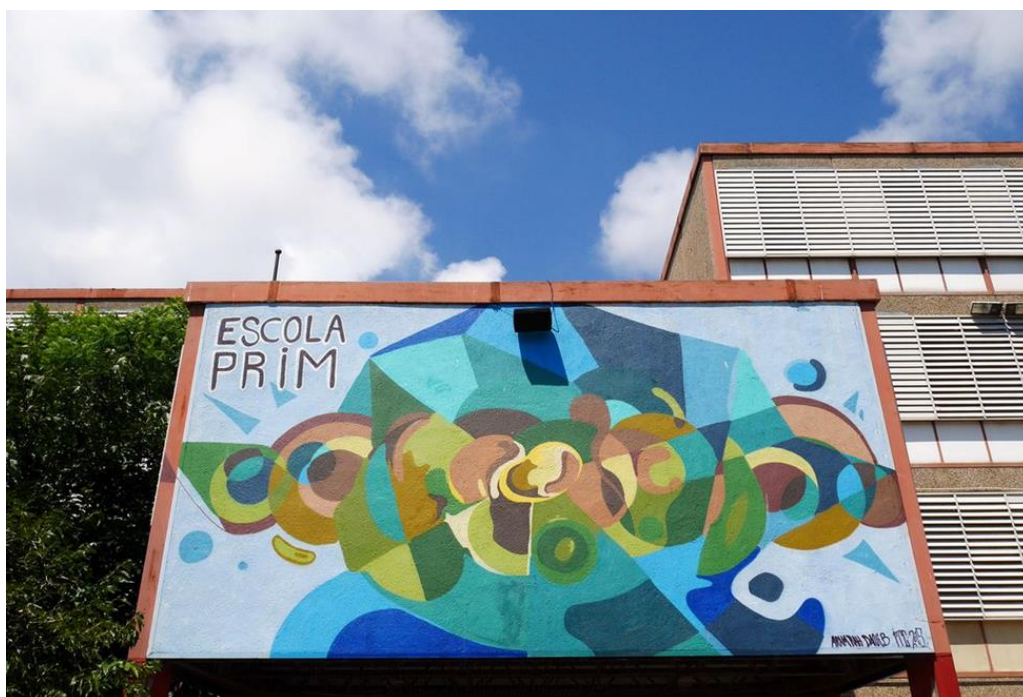
Així doncs, les línies de treball, les estratègies i els projectes que desplega el Pla de Barris del Besòs i el Maresme per al període 2025-2028 són les següents:

En l'eix prioritari d'educació i cultura es desenvolupen un total de sis estratègies.

1. Acompanyament i reforç als projectes educatius de centre, ja sigui a través dels seus claustres com de l'atenció integral als seus alumnes.
 - a. Col·laboració amb els perfils psicosocials (educadors i gestors emocionals) introduïts als centres educatius en els darrers anys i que ja són assumits per l'Institut Municipal de Serveis Socials (IMSS) i el Consorci d'Educació de Barcelona (CEB) per seguir trobant sinergies dins i fora escola.
2. Acompanyament i suport als i les adolescents i joves en el seu camí educatiu-formatiu per tal que puguin tirar endavant les seves expectatives de vida.
 - a. "Prometeus", programa de suport i acompanyament als estudis superiors. Actualment s'estan acompanyant a 74 joves del Besòs i el Maresme des del programa.
3. Reforç de les competències bàsiques i de les habilitats personals de l'alumnat a través de la línia d'ensenyaments artístics i científics.
 - a. "Caixa d'Eines" donarà continuïtat i potenciarà l'aliança entre els centres educatius del Besòs i el Maresme amb la Central del Circ, equipament cultural de primer nivell que des de la proximitat contribuirà a introduir les pràctiques artístiques dins l'horari lectiu.
4. Promoció d'espais educatius més enllà del centre escolar. Al Besòs i el Maresme, el Complex Esportiu Francesc Abad és un puntal dins d'aquesta estratègia de garantir un espai segur i de qualitat per a l'aprenentatge i la pràctica esportiva per als infants i adolescents del barri.
 - a. "Extra! Extra!" activitats extraescolars culturals i científiques. Les activitats, d'hora i mitja de durada a la setmana, es duen a terme tots els centres educatius públics del barri i s'ofereixen un total de 12 activitats de les disciplines d'arts escèniques, arts visuals i plàstiques i científicotecnològiques. Per escollir i implementar les activitats més adients, el Pla de Barris es coordina amb els centres educatius, les AFAs, la xarxa d'equipaments i serveis de proximitat, i els equipaments de ciutat de l'àmbit científic i universitari que hi ha al territori.
 - b. "Menja Llibres", reforç de la lectoescriptura en català. El projecte es duu a terme a les quatre escoles públiques del barri, fora de l'horari lectiu, en grups de 16 infants, de segon i tercer de primària, que participen 2 dies a la setmana en sessions d'1 hora. Té 3 àmbits d'actuació: infant, família i comunitat.
5. Enfortiment de les habilitats de les famílies per a l'acompanyament en l'èxit educatiu.
 - a. Projecte Caliu, d'aprenentatge de llengües d'acollida. L'objectiu principal del projecte és millorar el coneixement del català i el castellà entre les famílies migrades del Besòs i el Maresme, amb la finalitat de fomentar la convivència i la cohesió social al barri. A més, es promou la vinculació de les famílies a les escoles on porten els seus fills i filles, tot oferint el servei en l'interior del mateix centre

educatiu i en horari escolar, i treballant aquesta vinculació en el contingut dels cursos. Les classes es desenvoluparan en un format grupal de conversa, diàleg i debat per recollir la diversitat de nivells i s'introdueix material de lectura i escriptura de manera personalitzada segons el nivell de cada persona.

6. Millora del centres educatius per adaptar-los als nous projectes i metodologies, garantint a l'hora uns espais de qualitat que facilitin el treball i l'aprenentatge.
 - a. El Pla de barris segueix apostant per acompanyar al Consorci d'Educació de Barcelona (CEB) en la millora de centres educatius per adaptar-los als nous projectes pedagògics. En aquest sentit, es dona continuïtat a la millora de l'Escola Prim iniciada durant l'edició anterior.
 - b. Les actuacions de millora es realitzaran en dos centres educatius més del barri: l'Escola Eduard Marquina i l'Escola Concepción Arenal.
 - c. El Pla de Barris també vol reforçar la línia d'educació per a població adulta, i resoldre un deute històric amb el barri del Besòs i el Maresme donant impuls junt amb el Consorci d'Educació de Barcelona a la construcció del Centre de Formació d'Adults Palau de Mar, ja iniciada al carrer Cristóbal de Moura, per incrementar l'oferta educativa per a persones adultes a partir del curs 2025-2026.
 - d. Redacció del projecte de construcció d'una Escola bressol municipal.

En l'eix prioritari d'espai públic i accessibilitat es desenvolupen les següents estratègies:

1. Millora de l'espai públic a partir de processos comunitaris que permetin aportar noves mirades a espais existents i potenciïn la funció social de l'espai públic per garantir-ne la inclusivitat i diversificar-ne els usos.
 - a. Continua el programa Cultura al barri, que inclou activitats d'oci, lleure i cultura obertes a totes i tots els veïns i les veïnes del barri del Besòs i Maresme.
 - b. Millores puntuals a l'espai públic per potenciar la seva funció social, lúdica i esportiva (jocs infantils, espais esportius, places).
 - c. Nova fase de reurbanització del carrer Alfons el Magnànim.
 - d. Circuit d'espais esportius a l'aire lliure amb dinamització.
2. Foment de l'activitat en plantes baixes, promovent-ne els usos socials i col·lectius, que contribueixi a revitalitzar l'espai públic i a generar unes dinàmiques d'ús positives.
 - a. Arranjament de locals en plantes baixes adquirits en el marc de la campanya de l'Ajuntament per a baixos de protecció, i dinamització per promoure els usos socials i col·lectius.

L'eix prioritari d'habitatge i rehabilitació preveu donar continuïtat i ampliar el programa de rehabilitació de finques vulnerables. En concret, al barri del Besòs i el Maresme l'estratègia en matèria de rehabilitació és donar continuïtat a la intervenció iniciada als edificis ubicats entre el carrer Maresme i la Rambla Prim. S'iniciaran actuacions de rehabilitació de forma progressiva en aquest conjunt residencial. El Pla de Barris, a través del programa de rehabilitació de Finques d'Alta Complexitat (FAC), se centra en l'àrea del Maresme, mentre que el Programa de regeneració urbana posa l'atenció en tot l'àmbit del sud-oest del Besòs.

A més a més, a partir de projectes de treball sociocomunitari amb les comunitats de veïns principalment del programa de finques vulnerables, es posa la mirada en els col·lectius amb més necessitat de vinculació, com poden ser persones grans (amb possibles situacions de soledat no volguda) o les persones migrades, amb més risc de patir desarrelament.

En l'àmbit estratègic de salut, benestar i comunitat es despleguen un total de set estratègies.

1. Potenciar espais de lleure, acollida i socialització saludable pel col·lectiu adolescent. Es promouran espais de reflexió crítica d'aspectes que els són quotidians i que poden sumar malestar: l'ús de pantalles, la pressió estètica, l'autopercepció del cos, la salut sexual i afectiva, el racisme i la xenofòbia, les addiccions, consums, entre d'altres.
 - a. Adequació de l'espai jove al centre cívic del Besòs i el Maresme. A l'equipament del Centre cívic es preveu ampliar les àrees destinades al públic jove un cop es traslladi la biblioteca del barri al nou equipament de l'edifici Jordi Solé i Tura. En el disseny del futur espai de referència per a joves es comptarà amb la participació dels serveis, equipaments i entitats implicats a la taula jove, així com amb l'aportació del mateix col·lectiu juvenil a través dels grups vinculats en els diversos projectes existents al barri.
 - b. Adequació dels interiors de l'edifici Jordi Solé i Tura (equipament de la sala polivalent i l'auditori).
 - c. Programa de dinamització juvenil.
2. Reforçar l'acompanyament a famílies per sostenir i acompanyar als fills i filles a totes les etapes del desenvolupament.
3. Potenciar espais de socialització, especialment per a dones i joves migrats, que afavoreixin l'enxarxament amb el teixit social i l'acompanyament emocional.
 - a. Adequació d'equipaments: rehabilitació dels baixos de l'edifici ubicat al carrer Maresme 91 per a usos comunitaris, com a annex al casal de barri situat a la mateixa plaça.
 - b. Millores a locals i equipaments existents, com ara el Centre Esportiu Francesc Abad, l'espai Carmen Gómez, o el Casal de barri del Besòs.
 - c. Programa de dinamització esportiva per a infants i joves del Centre Esportiu Francesc Abad.
 - d. Programa d'enfortiment social i comunitari.

4. Promoure projectes d'arrel comunitària que ajudin a generar col·lectivitat, sentiment de pertinença i arrelament, per tal d'afavorir la convivència i l'acollida.
 - a. Consolidar el projecte Gregal i impulsar nous espais comunitaris de la cooperativa que es destinaran a usos formatius.
5. Promoure projectes per combatre la soledat no volguda, especialment entre persones grans i persones migrades.
6. Augmentar la presència d'adolescents, joves i persones migrades a la vida associativa i espais de participació als barris.
7. Fomentar la capacitat digital dels col·lectius més vulnerables i amb més dificultat d'accés a les noves tecnologies.

En l'àmbit estratègic de desenvolupament socioeconòmic i ocupació es despleguen cinc estratègies.

1. Foment de la contractació en projectes amb impacte als barris.
 - a. Programa de formació ocupacional i experiència laboral en la rehabilitació d'un local per a usos formatius i comunitaris.
2. Combatre l'atur estructural o en l'etapa prelaboral de persones adultes.
 - a. Programa de formació prelaboral per a persones en situació de vulnerabilitat.
3. Implementar serveis d'orientació i ocupació per a joves.
 - a. Projecte de segones oportunitats per a joves.
4. Programes contra la feminització de la pobresa com per exemple el programa "Concilia", el servei de canguratge municipal.

5. Enfortiment de l'economia de proximitat amb especial atenció en el cas del Besòs i el Maresme al comerç d'origen divers, promovent un teixit econòmic cohesionat.

En l'àmbit **estratègic d'adaptació climàtica, transició energètica i verd urbà** es preveu accelerar i intensificar mesures d'adaptació climàtica a l'espai públic a través del pla d'ombres, o els refugis climàtics. Algunes de les actuacions previstes estan ubicades a equipaments ja existents, però principalment se'n faran a l'espai públic, entre les quals ja s'ha detectat els entorns de l'Institut Barri Besòs.